

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 282/07-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. októbra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť P. M., t. č. vo výkone trestu, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 108/06 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

1

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júla 2007 (po doplnení 4. októbra 2007) doručená sťažnosť P. M., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 108/06.

Sťažovateľ uviedol, že 4. mája 2007 mu bol doručený trestný rozkaz okresného súdu sp. zn. 1 T 108/06 z 30. marca 2007, ktorým bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu úverového podvodu podľa § 250a ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“), pričom mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov so zaradením do II. (druhej) nápravno - výchovnej skupiny. Súčasne bol podľa vyjadrenia sťažovateľa zrušený rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 T 131/05 z 10. júla 2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 To 315/06 z 23. januára 2007 vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu. Sťažovateľ uviedol, že v čase doručenia trestného rozkazu okresného súdu z 30. marca 2007 sa nachádzal „*vo výkone väzby, resp. trestu v Ústave na výkon väzby, B.*“. Sťažovateľ argumentoval tým, že proti tomuto rozhodnutiu podal 9. mája 2007 odpor s tým, aby sa trestný rozkaz zrušil a aby sa vo veci nariadilo hlavné pojednávanie. Sťažovateľ však v tejto súvislosti dodal, že namiesto toho, aby okresný súd nariadil vo veci hlavné pojednávanie, 17. mája 2007 mu doručil výzvu na nastúpenie do výkonu trestu.

Po zistení uvedených skutočností sťažovateľ kontaktoval svoju právnu zástupkyňu, ktorú požiadal, aby okresnému súdu tlmočila, že proti trestnému rozkazu z 30. marca 2007 podal odpor. Právna zástupkyňa mu však oznámila, že na okresnom súde neevidujú žiaden jeho odpor. V tejto súvislosti sťažovateľ dodal, že o podaní odporu proti trestnému rozkazu musí existovať dôkaz v jeho osobnej karte, a to v časti „*odosielanie úradnej korešpondencie odsúdeným*“.

Sťažovateľ sa domnieva, že uvedeným postupom okresného súdu bolo porušené jeho základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to tým, že nenariadením hlavného pojednávania sa nemohol osobne a priamo vyjadriť ku všetkým skutočnostiam významným pre rozhodnutie súdu, čím podľa jeho názoru došlo

aj k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania, ako aj zásady rovnosti zbraní. Sťažovateľ zároveň vyjadril názor, že tým, že okresný súd vec správoplatnil aj napriek podanému odporu, porušil tým aj jeho základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal:

„1.) aby ústavný súd vyslovil v náleze porušenie čl. 17 ods. 2, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní na Okresnom súde v Žiari nad Hronom pod sp. zn. 1 T 108/06,

2.) aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, najmä uložil okresnému súdu, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia a uložil ÚVV a ÚVTOS R., aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím,

3.) aby ústavný súd podľa § 56 ods. 3 písm. b) citovaného zákona právoplatné rozhodnutie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.“

Sťažovateľ súčasne žiadal, aby mu bol ustanovený právny zástupca v konaní pred ústavným súdom, čo odôvodnil obmedzenými možnosťami kontaktovať právneho zástupcu, keďže sa toho času nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, ako aj nepriaznivými finančnými a majetkovými pomermi.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 138/02, I. ÚS 48/04). Ak navrhovateľ namietne také porušenie práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu očividne nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (obdobne napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 100/01, III. ÚS 180/05).

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 108/06 v súvislosti s nenariadením hlavného pojednávania aj napriek podanému odporu proti trestnému rozkazu z 30. marca 2007.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa § 355 ods. 1 Trestného poriadku obvinený a osoby, ktoré sú oprávnené podať v jeho prospech odvolanie, ako aj prokurátor môžu podať proti trestnému rozkazu odpor. Odpor sa podáva na súde, ktorý trestný rozkaz vydal, a to do ôsmich dní od jeho doručenia. Osobám, ktoré môžu podať odvolanie v prospech obvineného okrem prokurátora, sa lehota končí tým dňom ako obvinenému. Ak sa trestný rozkaz doručuje obvinenému a aj jeho

obhajcovi, plynie lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané neskôr. Na navrátenie lehoty sa primerane použije ustanovenie § 64.

Podľa § 355 ods. 2 Trestného poriadku proti výroku o náhrade škody, ktorým bola priznaná náhrada škody, môže poškodený podať odpor; ak poškodený odpor podal, trestný rozkaz sa ruší vo výroku o náhrade škody. Samosudca odkáže uznesením poškodeného na občianske súdne konanie, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom.

Podľa § 355 ods. 3 Trestného poriadku ak proti trestnému rozkazu podala oprávnená osoba v lehote odpor, samosudca nariadi vo veci hlavné pojednávanie; pri prejednávaní veci na hlavnom pojednávaní nie je samosudca viazaný právnou kvalifikáciou ani druhom a výmerom trestu, ani výrokom o ochrannom opatrení obsiahnutými v trestnom rozkaze. Inak sa trestný rozkaz stane právoplatným a vykonateľným.

Podklad pre rozhodnutie v danej veci tvorili obsah sťažnosti, vyžiadaný spis okresného súdu sp. zn. 1 T 108/06, vyjadrenie vo veci konajúceho sudcu sp. zn. 1 T 108/06 z 27. septembra 2007 a list riaditeľa Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody, R. (ďalej len „ústav“), sp. zn. ÚVV-ÚVTOS 11-42/21-07 z 2. októbra 2007.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd zistil, že 3. októbra 2006 bola okresnému súdu podaná obžaloba na sťažovateľa za trestný čin úverového podvodu podľa § 250a ods. 1 Trestného zákona. Danej trestnej veci predchádzala iná trestná vec týkajúca sa sťažovateľa, ktorá bola okresným súdom vedená pod sp. zn. 1 T 131/05. Keďže podľa vyjadrenia vo veci konajúceho sudcu vo veci vedenej pod sp. zn. 1 T 108/06 pripadalo do úvahy uloženie súhrnného trestu, okresný súd rozhodol až po vrátení spisu sp. zn. 1 T 131/05 z odvolacieho konania. Následne okresný súd 30. marca 2007 rozhodol trestným rozkazom sp. zn. 1 T 108/06, ktorým sťažovateľa uznal za vinného zo spáchania trestného činu úverového podvodu podľa § 250a ods. 1 Trestného zákona, pričom zároveň rozhodol o uložení súhrnného trestu v trvaní 2 rokov so zaradením do II. (druhej) nápravno - výchovnej

skupiny. Súčasne bol zrušený rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 T 131/05 z 10. júla 2006 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 To 315/06 z 23. januára 2007 vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu. Sťažovateľ prevzal trestný rozkaz 4. mája 2007, prokurátor 30. marca 2007 a poškodená strana 4. apríla 2007. Keďže ani jedna z procesných strán nepodala proti trestnému rozkazu v zákonnej lehote odpor, toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 15. mája 2007. Vo veci konajúci sudca súčasne uviedol: *„V spise sa ani doteraz nenachádza žiadny odpor voči tomuto trestnému rozkazu a už vôbec nie odpor podaný obžalovaným a preto súd vec právoplatne ukončil a nariadil výkon trestu.“*

Listom zo 17. septembra 2007 ústavný súd vyzval riaditeľa ústavu zaslať prehľad prichádzajúcej a odchádzajúcej korešpondencie sťažovateľa za obdobie od 30. marca 2007 do 20. júla 2007 za účelom preukázania sťažovateľovho tvrdenia o tom, že 9. mája 2007 podal proti trestnému rozkazu okresného súdu sp. zn. 1 T 108/06 z 30. marca 2007 odpor. Na výzvu reagoval riaditeľ ústavu listom sp. zn. ÚVV-ÚVTOS 11-42/21-07 z 2. októbra 2007 označeným ako *„Oznámenie údajov“*, pričom uviedol prehľad prijatej a odoslanej korešpondencie sťažovateľa za požadované obdobie. Príloha tohto listu vyvracia tvrdenie sťažovateľa o podaní odporu (adresovaného okresnému súdu) proti označenému trestnému rozkazu, teda odpor sa v nej nenachádza.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že nebolo preukázané, aby sťažovateľ, prokurátor či poškodená strana podali odpor proti trestnému rozkazu okresného súdu sp. zn. 1 T 108/06 z 30. marca 2007, a preto v namietanej trestnej veci ani nemohlo byť nariadené hlavné pojednávanie. Z toho jednoznačne vyplýva, že námietka sťažovateľa o porušení jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v súvislosti s nenariadením hlavného pojednávania vo veci vedenej pod sp. zn. 1 T 108/06 je irelevantná.

Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom okresného súdu a namietaným porušením označených práv, sťažnosť už na predbežnom prerokovaní odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti vrátane jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2007